

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B. ÖRÖKÖSEI.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyilt-tér sora 1 korona.

Tapolca és vidéke közönségéhez!

Adakozunk a Vörös-Kereszt Egyletnek!

Ismeretes, különösen a jelen háborús időkben, ama nemes miszsió, amelyet a Vörös-Kereszt Egylet, harcban megsebesült katonák ápolása, gondozása terén teljesít.

A Vörös-Kereszt Egylet tapolczai fiókja 100—120 sebesült katonák ápolására vállalkozott, akiknek ételmezésre, orvosi kezelésre, kötöző- és gyógyszerek és világító anyag beszerzésére oly csekély hozzájárulást ad a hadvezetőség, hogy abból teljesen lehetetlen az említett tételek kiadásait fedezni, így Tapolca községre és a Vörös-Kereszt Egylet tapolczai fiókjára esnek a tekintélyes többlet fedezése, amire ugy a község mint a Vörös-Kereszt Egylet tapolczai fiókja képtelen. A fiókegylet az évi 2 korona tagsági díjból, 250 tag mellett, vagy egyesek kisebb-nagyobb adományából nem képes a tulkiadásokat fedezni.

A fiókegylet minden törekvése, hogy a sebesültek ellátását, a szűk határok között is, teljesen kielégítse, e végből ujabban az összes sebesültek ételmezését házi kezelésbe vette, remélve, hogy ezzel is kisebbíteni fogja az előálló tulkiadásokat.

Mindezek dacára az egyesület jövedelmi forrásaiból (tagsági díjak, hadvezetőség járuléka) nem képes fedezni a jelzett kiadásokat, miért is a jótékonyág nevében azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk Tapolca és vidéke áldozatra mindig kész jószívű közönségéhez, hogy megkezdett munkánkat zavartalanul folytatandó, a lehetőség szerint, a köteleességszerű hazafias és felebaráti jótéteményből vegyék ki részüket és természetbeni (élelmiszerek stb.) vagy készpénz-adományaikkal legyenek segítségünkre.

Harcvonalult és sebesült hőseink hálaja lesz mindenkor a legszebb jutalma áldozatkészségüknek.

Adományokat elfogad és nyilvánosan elismer egyesületünk vezetősége.

A nagyközönség hazafias és emberbaráti jóindulatát kérve ügyünk támogatására, maradunk

Tapolca, 1914. nov. 20.

hazafias üdvözléssel

a Vörös-Kereszt Egylet tapolczai fiókjának
Elnöksége.

Emlékezés Erzsébet királynéira.

A tapolczai polg. fiúiskola emlékülnepe mondotta:
Szabó Sándor.

Kedves Ifjak! Mikor Erzsébet királyné halálára gondolok, mindig úgy hat rám, mint egy sötét dráma utolsó jelenete. Élete hasonlított a görögök „végzet”-tragédiához, melynek fő hőse egy sorsüldözött királyné. De a halála modern tragédia. Halálában összeütközés történt, láthatatlan erők összeroppanása, melyeknek áldozata lett a királyné. Két világnézet ütközött össze. Ő képviselte a trónhoz, régi rendhez ragaszkodó hagyományosságot, a gyilkos, a világ-felforgató anarchiát. Büne nem volt. Nem is a magyar királynét akarta megölni, hanem a koronás asszonyt; mert az volt a büne, hogy korona érintette a homlokát. S ha a belső világukat nézem, akkor is ellentétek összeütközését látom. Benne a fölség, szépség, csendes bánat, szelidség, jóság, gyilkosában az aljasság, rütség, a fanatikus irigység és gyűlölet.

De a gyilkos nem érte el célját. Elbuktatni, megingatni akarta a királyi asszonyt s megsemmisíteni kidöltével a régi rendet s ő bukott el. Szörnyű tettére nem találhatott mentséget; börtönre részvétet; saját lelkében vigaszt. A királyné pedig az ő keze által találta meg a hiába keresett nyugalmat. Emléke mélyebb lett; alakja megnőtt szemünkben s az ártatlan áldozat fényében áll előttünk.

De most, Kedves Tamtányaink, midőn Erzsébetről kell beszélnem előttek, bajban vagyok. Mit is mondjak róla? Ti, — akik a világon sem voltatok tán, mikor ő meghalt, — messze estek tőle s alakja hideg történelmi emlék nektek, azt mondhatjátok nekem: magyarázd meg, ki volt hát nekünk ez a királyné? Miért őzi úgy a magyar e nő emlékét, mint más egyét sem? Miért látunk minden faluban, városban Erzsébet-szobrot, vagy ligetet? Miért ünnepejük évente a halott királynét, kiről nem is igen tanulunk a történelemben? Igaz, hogy ő nem volt az az uralkodónő, kit a történelem nagynak nevez. Történelmi, politikai szerepléséről nem sokat lehet mondani. Nem volt olyan, mint Szemiramisz, aki tündérvárosokat s függő kerteket épített; nem volt ravasz és vérengző, mint angol Erzsébet; nem volt ügyes diplomata s törvényhozó, mint Mária Terézia; sem hősnő, mint Jean D'Arc, a szent francia leány; nem védett várakat karddal az oldalán, mint Zrínyi Ilona...

Csak búbajos és búbánatos királynénk volt.

Hogy emlékét mégis oly hiven ápoljuk, annak egyik oka a magyar nemzeti jellemben, a másik az ő varázslatos egyéniségében van. Mi tudunk szeretni. Igaz, hogy a mi szeretetünk nem lágy, érzélgős, hódolatunk nem hízog és porban csuszás, de akit szeretünk, azért meg is tudunk halni. Akit mi szilaj temperamentumunkkal magunkhoz ölelünk, azt beléltjük magunkba, az ne féljen, hogy elfeledjük. Mi nem szoktunk kegyelemért könyörögni sem kegyekért, de aki könnyel szemében, mosollyal ajkán, kitárt karokkal jön felénk, az elé sírva tudunk leborulni s ha kívánja, tenyerünkön nyújtjuk fel szívünket neki. Mi tudunk haragudni! Vihar a haragunk, de gyűlölni nem tudunk, hamar felejtjük a bántalmakat. Ha valaki megüti a bal or-

cánkat s a jobbat megcsókolja s azt mondja „bocsáss”, visszaadjuk, nem az ütést, hanem a csókot. A történelem a tanunk, hogy egy jó szóért száz ütést elfeledtünk s hogy azokért ontottuk vérünket és sebeket hor-dunk, kiktől a legfájóbb sebeket kaptuk. A hálás lélek, a megbocsátó, a lovagias lélek ez az igazi magyar lélek jellemvonása. Ez a lovagias magyar lélek őzi Erzsébet emlékét. Szeretett minket. S ez nekünk elég. A bajor hercegnőben Árpád vérenek egy cseppje keringet, mert ő II. Endre magyar király leányának, szent Erzsébetnek késői unokája volt. S mikor idejött közénk, mintha ez a csepp vér lángot vetett volna benne, nagyon megszeretett minket. Ezt kimutatta nemcsak az által, hogy nyelvünkön szólt hozzánk, hogy magyar udvarhölgyekkel vette körül magát, hogy bolyongásaiban magyar hölgy kísérte s ennek karjai közt lehelte ki lelkét, de különösen az ő életének három mozzanata, bemutatkozása vésődött be a nemzet emlékezetébe, mert mind a három alkalommal kimutatta irántunk való nagy szeretetét. Az első, midőn a bájos ifjú királyné férjével, akkor még csak I. Ferenc József osztrák császárral 1857-ben beutazta Magyarországot. Elborult arca az elnyomott nemzet láttára s bár a császár akkor a nemzet folyamodványát el sem fogadta s ridegen kijelentette, hogy nem akar változtatni kormányrendszerén s „kormányának eddigi alapjait törhetetlenül fenntartja”, mégis Erzsébet befolyása volt a sok politikai fogoly szabadon bocsátása s a száműzötteknek adott kegyelem. A kiegyezés sem az ő műve, de az őrangyal jóra sugalmazó, kérés, védő szerepe volt az övé s ennek tudható be, hogy bár Deák Ferenc első feliratát a császár visszautasította, később engedékenyebb lett s hajlandó lett meghallgatni az ősi nemzet jogos kérelmeit. Mig végre megtörtént a kiegyezés, melynek részünkről való őszinteségét legjobban bizonyítja részvételünk e világháborúban, midőn a király „Népeimhez” szózatára úgy kelt fel a nemzet, mint egykor az Árpádok idejében a véres kard körülhordozására.

A második, midőn Deák Ferenc ravatalára letette koszorúját a királyné s evvel háláját és elismerését.

De a legmélyebb emlékünk a milleniumi bemutatkozása. Itt belenézhattunk lelkébe. Egy pillanatra fellebbent az elzárkózottság kárpitja s megláttuk vérező szívét. Most már nemcsak azért tiszteljük, mert királynénk, de azért is, mert felfedeztük rajta a legtisztelhetetlenebb emberi vonást, a fájdalmas. A fájdalom mindig tiszteletet ébreszt. Egy bánatos arcu, gyászbaborult nő előtt mindenki elhallgat és utat enged. Hátha ez a nő királynő, kinek a Remény két koronát ígért s az Élet töviskoszorút adott. Milleniumkor sötét mákvirágokkal himzett fekete díszmagyarban volt. A mák a feledés virága. Ruháján hordta, amivel nem borithatta lelkét. Az ünnepi mise után mélyen meghatotta a hercegprimás beszéde, midőn őt üdvözölte, de az a jelenet, mely trónteremben játszódott le, ahol az országgyűlés hódolatát fogadták a felségek, — az feledhetetlen. A káprázatos fény, tündéri csillogás, a főpapok viola s bíbor ruhája, a főurak díszmagyarjainak keleti színompája közt ott ült a magas trónon talpig gyászban, márvány arccal, messze néző bus tekintettel a királyné. De midőn a szónok hozzá fordult s a nemzet őrangyalának Isten áldotta befolyásáról beszélt, a királyné megrendült. Lelkének minden leigázott fájdalma felszabadult s oly erővel

rohanta meg, mintha vihar rázta volna. Halálsápadt lett, lehunyta szemét; majd minden vér arcába szökött, ajka vonaglott. A királyi akarat le akarta szorítani a fájdalommal, de ez erősebb volt. Vergődött. S a „fátyolos szemek megcsordultak és két nehéz, fényes könnyesepp pergett alá a halovány arcon“. A nemzet ezt a két gyöngyöt eltette többi ereklyéi közé.

Az Élet törvényei nem ismernek emberi kivételeket. A Fölséges keze szabja ki az életet kinek-kinek s tetszés szerint vezethet sötétségre és nem világosságra. Előtte nem számít, hogy teknőben ringatták-e vagy címeres bölcsőben. Édeseim! ne irigyeljétek soha a fejedelmek életét. Csakugyan hasonlítanak ama hegycsúcsokhoz, melyeknek jégkristály korona ragyog a fejükön. A Hajnal bíbort terít rájuk, a Dél megaranyozza, de meleget nem ad a napsugár. A dicsőség, pompa, hődolat hideg fényében sokszor a boldogság egyetlen sugarát sem élvezik.

Erzsébet királyné sokat szenvedett. Sok csapás érte. Igazán mélység volt az élete, sötét, fekete örvény, melynek szélén félve reszket egy kis verőfény. Családjá úgy is hajlandó a végletekre s a búskomorságra. Közös volt a vére II. Lajos bajor királlyal, aki ezeregyéjszakái pompával vette magát körül, de a mosolyt nem tűrte. Egy szolgálójának, aki mosolygott előtte — egy évig álarcot kellett viselnie. Amilyen komor volt a lelke — szerette a hozzá hasonló szuroksötét éjszakákat. Ilyen sötét éjszakákon befogott gyönyörű szánokjába négy paripát, melyek szerszámain száz meg száz ezüst csengő csilingelt, s megragadva a gyeplőt vadul villogó szemekkel, lobogó hajjal belevágott a sötét éjszakába, neki a hegyeknek. Mikor a legmélyebb szakadékhöz ért, megragadta a lámpást s beledobta a fekete mélységbe, megvagdalta a lovakat, odadobta a gyeplőt s előre hajolva, lihegő mellel élvezte a halállal játszás vad gyönyörét. Túl kacagta a sikongó szelet, a lovai megragadták árkon-bokron-szírtén át. Erzsébetben is sok volt e nyugtalan, lázas, bánatos kedélyből. Különösen fia, Rudolf trónörökös meggyilkolása óta mind komorabb lett. Világot utjára lelkére ama sóhaja, amit egy kedves udvarhölgyének mondott: „Hogy névnapomkor a szerencsekívánatok nem szeretem, ez azért van, mert annyi szerencsétlenség után, mely engem ért, minden szerencsekívánatom gúnykép hangzik.“ Lelkének ezen boruja, sötét árnyai elől menekülni akart. Bolyongott. Olyan volt, mint a költöző madár, seholse volt maradása. Elég egy kínzó gondolat, egy hideg fuvallat, hogy odébb álljon, tovább menjen, jobb hazát keresni.

Orvosságot keresett a művészetben. Korfu szigetén, az örök tavasz virányán, a kék tenger partján, a mosolygó hellén ég alatt építtette az Achilleiont, ezt a mesepalotát. Ide vonult vissza, hogy a magányban a művészet és irodalom csítsák a „lángoló kint.“ De a művészet nem ad vigaszt. Minden szépségben van mélabú. A művészet a bánatot csak finomabbá, esztétikusabbá teszi.

Orvosságot keresett a természetben. Gondolta, hogy a fenséges tájak, a föld örökké lihegő keble, az óceán, a harmatos erdők balzsamot adnak szívére. „Forduljon csak a természethez, — mondta — ismerje meg e nagy résztvevőt. Ő beszél nekem méltón Istenről, ő az én közvetítőm Nála.“ Néha odaköttette magát a hajóárbóhoz, hogy a hullámok le ne sodorják s lobogó hajjal, villámló szemekkel nézett le a háborgó tenger örvényeibe. Imádkozott. A vihar orgonája volt a kísérete e felséges lélek imájának.

De jellemezte őt a királyi lélek, vagyis tudott akarni. Tudott erősen szenvedni. „A királyné délcegen, hajlíthatatlanul, mint egy szép szomorú ciprusfa, hordozta a reá mért terhet. Ha néha látható is lett arcán az elgyötört szív háborgása, ha néha ki is csendült hangjából a keserű felindulás, de lázongása csak pillanatnyi; a nagy lélek

csakhamar urrá lesz a háborgó hullámokon.“ De megnyugodni nem tudott. Lelkének harmóniáját nem találta meg imában sem: „ha nekem annyit adna, mely kizárná a boldogtalanságot, minden nap, minden órában imádkoznék.“ De sejtette, hogy itt és sehol máshol lelhetné fel békéjét, azért fel is panasolja: „Vallásos és hívő vagyok, de ha mégsem olyan, mint kellene, az az oka, hogy vallásos nevelésem nagyon hiányos volt.“ — De a bánat mind jobban urrá lett felette, míg végre eme szinte próféta szavakat mondta: „Azt kívánom, hogy a lelkem, szívemnek egy kis nyílásán röppenjen ég felé“

E kérését meghallgatta az Isten.

Egy napra rá Genfben, amikor a hajóra sietett, Lucchini tompa hegyü tőrrel szíven dőlte. A királyné lerogyott, de a következő pillanatban felugrott. Leomlott hajjal, kipirult arccal, csillogó szemekkel sietett a hajóra. Gyönyörű volt. Senki sem sejtette, ő maga sem, hogy sebet kapott. A hajó fedélzetén leült. Egyszerre fehér, márvány-szerű lett az arca, szeméi messze révedeztek a nagy víz felett, el a végtelenbe. Aztán lehanyatlott. Mikor felszakították ruháját egy csepp vér szivárgott a kis nyíláson, melyen át elrepült a lelke ég felé.

S most, kedves Tanítványaink, — mikor visszaidézem emléket, úgy látom, mint egy mesebeli alakot. Így is kezdhettek volna: Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy bűbájos és bűbánatos királyné. Ő volt az Éj királyné s ott ült a fájdalom templomának a lépcsőjén. A leher templom homlokzatára csak egy szó van felírva fekete betűkkel: „Miért?“ A fájdalom miszterium, szent titok. Ha szenvedünk, vagy ártatlanságunkat látunk szenvedni azt kérdezzük: „Miért?“ A könnyes szemek, mikor az eget keresik némán kérdik: „Miért?“, Ki tudja, mi volt e királyné szenvedésének az oka? Lehet, hogy nagy tervei voltak Magyarországgal, amelyeket Rudolf uralkodásához, — kit Jókai második Corvinnak nevezett — fűzött s ép azért ejtett itt legkeserűbb könyveket, mert itt emlékezett, hogy minden reménye sirba szállt. De ki tudja, mi volt szenvedésének titka? Az Örökkévalónak rejtettek utjait. Gyakran kiválaszt ártatlan bányákat s reá rakja másoknak bűneit. Hát a minden oroszok cárijának felesége miért boldogtalan? Miért riad fel éjjel s álmatlan éjszakákon miért kísértik a szi-bériai olombányákban elsenyvedt lengyel rabok sápadt árnyai? Vajjon ő kárhóztatta őket? Nem volt-e Erzsébet is engesztelő áldozat? Az Ur nem fogadta-e el szerető szívét áldozati cserébe ama sok kínért, vérért, börtönért, mit e nemzet a sok elnyomatásban szenvedett? Ki tudja, mikor fennt járt a hegyek tetején nem mondta-e el ő is:

„De látom, hogy mi áll előttem.
En a világra engesztelni jöttem.
Még minden nem volt megfizetve. Hát
En letörlesztem most. Végzetem szavát
Megérttem.
Gyöngén-fehéren, halkan-kőnyezőn
Rá kellett állnom e fekete ágyra,
Hogy könyörögve és szenvedni vágyva
Feláldozzam magam a szeretet nevében.“

(Rostand: A sasi fiók.)

De ha nem is így imádkozott, mindegy. Szeretett minket s ez nekünk elég s hálásak vagyunk. S évente ünnepélyt azért tartunk veletek s előttetek, hogy felkölsük bennetek a haza nagyjai s jövőjei iránti tiszteletet. Azt szeretnénk, hogy a magyar virtusok, különösen a hála s nagylelkűség lovagi erényei nagyra nőjenek bennetek s minden jót, amit kaptok százszorososan adjátok vissza. Hogy pedig a királyné lelki rajzát iparkodtam adni, evvel az volt a célom, hogy az emberekben, a bíbor és a daróc alatt is a lelket keressétek s becsüljétek. Hogy nem az uralkodó, hanem az erősen szenvedő királynét állítottam elétek az volt a célom, hogy figyelmeztesselek: az életben tiszteljétek a szenvedést másban, a saját fájdalomokat pedig viseljétek el erős, vallásos lélekkel.

Akkor, ha munkás kötény lesz is előttetek, királyi lesz a lelketek.

HIREK.

Községi gyűlés. — Tapolca nagyközség képviselőtestületének folyó hó 15-én megtartott gyűlésen Kovács Erzsébet és Glancz József tapolczai illetőséget elutasítja. — A Vörös-Kereszt Egylet megkeresésére, jótékonyági bélyegek vétele iránt, elhatározza, minthogy a község a Vörös-Kereszt Egylet helyi fiókja javára már többféle módon áldozatot hoz, a község a jegyeket nem fogadja el. Rendőrök és tűzoltók részére egyenkint 2—2 méteröl tüzelőfát ad egyszer s mindenkorra. Elfogadja a kőfejtő bérbeadása ügyében kötött szerződést. Az előterjesztés és az iratok alapján a kivett 134 K 67 f községi pótlék törlesztését határozza. Megállapítja a betelepültek teledelési díját. Községi tartalékalapot, minthogy arra szükség nincs, nem létesít. Megbízta az előjáróságot, hogy az ispanházról a kórházhoz vett területen a kórházalap terhére kertet létesítsen, sertesólat építtessen és sertesókat tartasson. Dr. Szűcs Arnold előjáró lemondását tudomásul veszi és a további eljárás végett főszolgabíróhoz beterjeszti. Felkeri főjegyző Marton Rezső előjárót, hogy dr. Kovács Vilmos által a kórházi kezelésre tett felszólalására az általa készített s számszerű adatokat tartalmazó választ terjessze elő, mire Marton Rezső előadja, hogy ő Glazer Sándorral együtt a kórháznál az összes eddigi háztartási kiadásokat összeírta s számszerűen bejelenti, hogy mily címen mennyi kiadás volt, mennyi érték fogyott el áruban és anyagban, megállapítja a rendszeres kezelést, továbbá, hogy egy embernek az élelmezése, mosás, fűtés, világítással együtt naponként 1 K 28 fillérbe kerül. Horváth Jenő főjegyző, ideiglenes gondnok, felolvassa a jövőhagyás alatt álló alapszabályoknak a gondokra vonatkozó rendelkezéseket, továbbá a Nővérek szerződését, melyekből kiténik, hogy mulasztás vagy felügyeletlenség miatt sem terhel, hogy pedig a katonák jó ellátásban részesülnek bizonyítja, a nagykanizsai tartalékkórház átirata. A képviselőtestület, valamint a jelenlevő felszólaló a választ tudomásul veszik. Előadja főjegyző, hogy a Vörös-Kereszt egylet tapolczai fiókja a Tapolczai elhelyezett összes sebesült és beteg katonák élelmezését a kórháznál kívánja eszközöltetni, mert az élelmezést eddig kiszolgáltató vendéglős azt az eddigi 1 koronáért nem hajlandó elvállalni, ezért kéri a fiók-egyletet a kórház atengedését. A képviselőtestület a kérelemnek helyt ad és a kórházat a Vörös-Kereszt egyletnek, a nyilvánosság jog engedélyezéséig átadja, egyben a meglévő anyag és árukészlet felbecsülésére bíró, főjegyző, gazda, Marton Rezső és Tibola Jánosból álló bizottságot küldi ki. A Tapolczai Takarékpénztárnak hadikölcsön jegyzéséről szóló körlevelére elhatározza, hogy a községi alapokból (Bacsányi, Munkássegély, törzsvagyon és tűzoltó) kiegészítve a szegényalapból, utólagos jóváhagyással 15 ezer korona hadikölcsönt jegyez, a helybeli pénzügyetknél lévő betétekből.

A kórházi kápolna szentelése. Az új tapolczai Erzsébet kórházhoz, a nemes szívű adakozók áldozatkészségéből épült csinos kápolnát, folyó hó 19-én, Erzsébet napján, szentelte fel méltóságos Rédey Gyula veszprémi nagyprépost. Az ünnepély d. e. 10 órakor kezdődött; a kórház folyosóit zsúfolásig megtöltötte az érdeklődő közönség, továbbá a Vörös-Kereszt egylet tapolczai fiókjának elnöksége, a tapolczai irtalmas nővérek, a kórházban lévő lábadozó katonák, és ápolónők. A beszentelési szertartást Rédey Gyula nagyprépost végezte fényes segédlettel; utána a felszentelt új kápolnában misét mondott, amely alatt a róm. kath. elemi leányiskola növendékeinek gyönyörű éneke emelte a jelen voltak ünnepi hangulatát. Mise után a kórház folyosóján Rédey Gyula nagyprépost prédikációt tartott, amelynek alapgondolata, a háború borzalmainak festése közben, a felebaráti szeretet volt, mint amely a jelen háborús időkben hatványozott tevékenységre buzdítja az embereket, hogy sebesült társának segítségére siessen. A szeretet hozta létre a kórházat is, ez a szeretet vezesse és irá-

nyítsa jö
mely hat
ért. Ezu
plebános
megtekin
szívet
berend
nagyobb
Ley Józse
vegyő n
ebéd vol
működő
meg a k
kező fel
E kör
a m. k
állar
és a Ta
Kórház
jelke
gyűlé
gyök
adak
1913—

Kérel
kaszinó
a nátk
lebbi k
a könyv

Népfő
népfölke
képesség
vizsgálá
A tapol
fölkélin
jegyzőse
termebe
2-an: A
Csopak.
antálta é
és Leser
7-en: K
Kekkt
szerződe
tomaj é
bizottsá
főszolga
szemler
17 ezer.

Requ
vedelmé
17-en r
templom
ünnepél
zsúfolás
hivőkön
katonák
képvisel
megnyil
azok fáj
legszebb

Nyilv
plebános
czai fi
amit há

Adak
kápolná
köszöne

A tá
E hó 28
11., 31.
cimzett
fel.

Adom
Hegyma
ház rés
zöldség
ban eml
ugyanez
a követ
kg. bors
liszt, 3
zsír, 5
kukoric
zöldség,
Ezen a
hálás kö

A szá
hoz szü
hozzájár
Zalahala
mely ad
„Vörös-
sege.

nyitja jövőben is a kórház ügyeinek intézőit. A mely hatást tett beszéd után az ünnepély véget ért. Ezután a nagyprépost Ley József prépost-plébánossal és dr. Deák Jenő főorvossal megtekintette a kórházat s a betegekkel szívélyesen elbeszélgetett, a kórház célszerű berendezése, felszerelése fölött pedig a legnagyobb elismerését fejezte ki. — Délben Ley József prépost-plébánosnál a szentelést végző nagyprépost tiszteletére szűkebb körű ebéd volt. — Kórházunk létesítésében közreműködők és adományozók neveit örökíti meg a kórház folyosóján elhelyezett következő felirású két márványtábla:

E kórház épült a m. kir. kormány államségélye és a Tapolczavidéki Kórházegyesület lelkes hölgyei gyűjtése mellett a nagyközönség közadakozásából 1913—1914. évben	E kórház létesítéséhez nagyobb adománnyal járultak: Vidák János Csigó István gr. Esterházy Pál özv. Vastagh Jánosné Szabó Elekné dr. Darányi Ignác
---	--

Kérem a kaszinótagokhoz. A tapolczai kaszinó könyvtárosa kéri a t. tagokat, hogy a náluk lévő könyvtári könyveket a legközelebbi könyvtári órára hozzák vissza, hogy a könyvtárat rendezhesse.

Népfőlkelők szemléje. A 24—36 éves népfőlkelők bemutató szemléje, vagyis fegyverképesség szempontjából való orvosi megvizsgálásuk a megyében már megkezdődött. A tapolczai és balatonfüredi járások népfőlkelők szemléje Tapolczán lesz, körjegyzőségek szerint, a község háza tanácstermében, a következő sorrendben. December 2-án: Alsódörgicse, Aszófő, Balatonfüred és Csopak. 3-án: Felsőörs, Nemespécely, Szentantalfa és Taliándörög. 4-én: Balatonederics és Lesenczetomaj. 5-én: Diszel és Köveskál. 7-én: Kővágóörs és Nemesördemicz. 8-án: Kekkut és Nemesgulács. 9-én: Badacsonytomaj és Monostorapáti. 10-én: Tapolcza. A bizottságok polgári elnökei a járási székhelyek főszolgabírái lesznek. Zalavármegyéből a szemlére jelentkezni kötelezettek száma közel 17 ezer.

Requiem a harcban elesettekért. A haza védelmében elesett hős katonáinkért folyó hó 17-én reggel 8 órakor a tapolczai plébánia-templomban Ley József prépost-plébános ünnepélyes gyászmisét mondott, amelyen a zsúfolásig megtelt templomban a helybeli hívőkön kívül a Tapolczán lévő sebesült katonák is résztvettek, azonban a hivatalok képviselőit nem láttuk. A kegyelet ily ünnepies megnyilatkozása bizony gyógyító balsam azok fájdalmaira, kik övéiket gyászolják a legszebb halált halt hősökben.

Nyilvános köszönet. Ley József prépost-plébános ur a Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókjának 20 koronát adományozott, amit hálással köszön az Elnökség.

Adakozás. Kőrmenendi Albertné a kórházi kápolnára 20 koronát adott, amit hálással köszönettel nyugtáz a kórházegyesület.

A táborigi csomagszállítás korlátozása. E hó 28-tól kezdve, további intézkedésig a 11., 31., 51. és 186. számú táborigi postákhoz címzett táborigi postai magáncomagok vehetők fel.

Adományok a tapolczai kórház részére. Hegymagas község polgárai a tapolczai kórház részére 150 fej káposztát és többféle zöldséget adományoztak. — A mult számunkban említettük Raposka község lakosainak ugyanezen célra gyűjtött adományát, amely a következőkből állott: 50 fej káposzta, 40 kg. borsó, 170 kg. burgonya, 25 kg. kenyérliszt, 3 üveg paradicsom, 16 drb. tojás, 3 kg. zsir, 5 kg. dió, 4 kg. aszaltgyümölcs, 3 kg. kukoricaliszt, 2 kg. szilvalekvár, 1 kosár zöldség, 1 kosár kerekrepa, 1 kg. hagyma. Ezen adományokért a nyilvánosság előtt is hálással köszönetét fejezi ki a kórház vezetősége.

A szabadságot harci sebesültek ápolásához szükségelt köt. és gyógyszerek költségei-hozzájárultak: Nemesördemicz község 20 K, Zalalaháp község 10 K, Diszel község 10 K, mely adományokért hálással köszönetet mond a „Vörös-Kereszt” tapolczai fiókjának elnöksége.

Erzsébet napja a polgári fiúiskolában. A tapolczai állami polgári fiúiskola f. hó 19-én délelőtt 9 órakor a tanintézet rajztermében gyászünnepélyt tartott Erzsébet királyné emlékére. Az ünnepély kezdetét vette „Ének Erzsébet királyné emlékére” című gyászenekkel, melyet az ifjúsági énekkar Stephaneck János énekzenekar szakavatott vezetése alatt előadott. Az ünnepi emlékszedet előadta Szabó Sándor hittanár. Az ünnepi szónok lekötötte mindvégig a tanulóifjúság és a vendégek feszült figyelmét. Előadásának lebilincselő varázsa emlékeztet Bossuet közvetlenségére és Bourdaloue szónoki szépségére. Egyszerű keresetlen nyelvezetével, amely egyszerűsége mellett a magyar nyelv minden szimpompáját és képletes fordulatait ragyogtatja, tudott ő a hallgatóság szívéhez és érzelmeihez hozzáférni, midőn a magyar nemzet által balványozott királyné szenvedéseit nyomon követve, remek koncepcióval lélekrajzát vázolta. Amit betűi vissza nem adhat, az előadásának hangbeli kelleme. Hangja mindenkor helyzeti plasticitással nyilatkozik meg az érzelemkeltés minden árnyalataiban. Előadása mely nyomokat rött a tanulóifjúság szívébe, lelkébe, melyek majdan megtermik az erkölcsi gyümölcsöt. Az ünnepélyt bezárták Gere Béla IV. osztályú és Nagy Flórián III. osztályú tanuló alkalmi szavatai, melyeket mely érzéssel adtak elő. (A. M.)

Használjunk hadisegély postabélyeget!

Nyilvános köszönet. — Meltóságos gróf Deym János úr 25 palack burgundi bort és 2 üveg cognacot, — nagyságos Rónay Pál úr oszonna megváltás címen 20 koronát juttatott a Vörös Kereszt egyesület tapolczai fiókjára részére, mely kegyes adományokért hálással köszönetet mond az egyesület

Elnöksége.

Hadibiztosítás. A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazione Generali) hazafias érzelmektől vezéreltetve és hogy a most bevonuló 24—36 éves népfőlkelőknek lehetőséget nyújtson arra, hogy családjukról életbiztosítás révén megfelelő módon gondoskodjanak, *élet-hadibiztosítási díjait 33 1/3 % -kal leszállította.* Bővebb felvilágosítással a Balatonmelleki Takarékpénztár Rt. szolgál.

A főispán és a bemutató szemlék. A katonailag ki nem képzett 24—36 éves népfőlkelők szemléje tárgyában a honvédelmi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz. A leirat szerint a társadalom ezen széles rétegét érintő rendelet végrehajtása annál kevesebb panaszra fog alkalmas nyújtani, mivel igazságosan és pontosan fogják a rendeletet végrehajtani. Minthogy azonban a leglelkismeretesebb végrehajtás mellett is lehetnek olyanok, akik akár tévedésből, akár más okból jogsérelmet szenvednek, oly szervert akar létesíteni a miniszter, mely bizalmi állásánál fogva ellenőrző funkciót végzésére alkalmas. Ezen működéssel ama vármegyék főispánjait bizt meg a honvédelmi miniszter, kiknek területi körzetén honvédekiesztő parancsnokságok vannak. A főispánok fogják a hozzájuk érkezett panaszokat az illetékes honvéd kiegészítő parancsnokságokkal való előzetes megállapodás után, haladéktalanul megvizsgálni. Ők vannak hivatva az észlelt szabálytalanságok megszüntetése miatt is azonnal intézkedni, illetve ily tárgyban fölterjesztést intézni a honvédelmi miniszterhez.

A hadbavonult katonák melegruhájának előállítására Nemesördemicz községben Kardos Karolin, Rauch Irenke, Rauch Teruska postamesternő, Szalay Katalin tanítónő és Szél Pálné gyűjtést rendeztek, mely összegből vásárolt gyapottól érmelegítőt, térdvédőt és hősapkát készítenek. A gyűjtés a következő eredménnyel járt: Cságoly Pál, özv. Gaál Ödönne 5—5 K, Leszner József, Marton Ignácné, Orosz Istvánné, Papp Imre plébános, Rauch Teruska postamesternő, Szalay Katalin tanítónő, Szél Pálné 2—2 K, Szolnoki Gáspár 1 K 50 f., Hegedűs Ferencné 1 K 40 f., Rauch Jánosné, Sipőtz Gusztávné,

Wittmann György, Tain Pál, Békefi Pálné, Turbék István, Szabó Antal, Vigánti Ignác, Kardos Karolin, Hoffman Sámuel, Németh János, Gelencsér Mariska, Nagy László 1—1 K, özv. Vigánti Imréné, Antal Károlyné, Szabó Bálint, Szabó Jenő, Vizeli Károly 60—60 f., Molnár Ferencné, Virág Ádám, Németh Imréné, Czíp Vendel 50—50 f., Kálmán Károly, Tóth Vendel, Szigeti Ferenc, Marton Andrásné, Egyed Pálné, Németh Józsefné, Németh Péterné, Zsiborács Dávid, Zsiborács Ferencné, Puskás Istvánné 40—40 f., Egyed János, Kankó Lőrinc, Illés Pál, Vigánti Istvánné, Rechnitzer Mór, Sári Lajos 30—30 f., Tompos Antalné, Nyirő István, Horváth Mihályné, Egyed Mihály, Kankó József, Csik Ignác, Takács Istvánné, Horváth Mihályné, Shark Józsefné, Benesik József, Pandur Tivadarné, Gáspár Jánosné, Szita Károlyné, Farkas Józsefné, ifj. Németh Józsefné, Bertalan Margit, Ravasz Józsefné, Marton Ferencné, Horváth Imre, Szintén István, Bencze Károly, Szita Károlyné 20—20 f., özv. Szita Gyuláné, Kovács Ferenc, Varga Jánosné, özv. Sipos Andrásné, Szabó Lászlóné, Tóth Istvánné, Kankó Antalné, Tompos Gáborné, Parapatics N. 10—10 f., Szalay Pálné 6 f. Összesen: 56 K 26 f. A gyűjtők ezuton is köszönetet mondanak a nemesszívű adakozóknak.

Karácsonyi ajándékot katonáinknak! Szeretet és béke mosolyogj felénk, ébressz szívünkben gyöngédséget, könyörületességet azok iránt, kik távol meleg otthonuktól, szent hazánk védelmében harcolnak. Szálljon meg a szeretet s buzdítson bennünket adakozásra a harcmezők bajnokai iránt. Hiszen alig van családi asztal az országban, amelyenél egy vagy több helyet üresen nem hagyunk volna a harcban elesett katonáknak, akiknek haza nező tekintetük, haza vágyó sóhajtozásuk legyen a karácsony örökzöld fája. Ezért az idén nem a családi tűzhely mellett, hanem künn a harcmezőn kell megülnünk a szeretet ünnepét, ott, ahol most a nemzet legkedvesebb fia vannak. Karácsony estéjén forradjon az egész ország népe egyetlen nagy családdá és zarándokoljon szeretetével a katonai táborokba. Minden egyes katonáinknak jusson karácsonyi ajándék! A szeretet géniusza vonuljon végig a táborozó helyeken és látogasson el a legtávolabbi lövészárkba is, hadd tudják meg a hős fiúk, akik testvéri egyetértésben, vállalva küzdenek királyukért, hazájukért, hogy Magyarország az édes szülő szeretetével, hálájával és büszkeségével gondol mindegyikükre. Adakozzunk erre a szép, nemes célra! Az adományokat szívesen közvetítjük. Kérjük tehát a nemesszívű adakozókat, hogy az e célra szánt adományait lapunk kiadóhivatalába juttassák. A fenti célra adományoztak: Rónay Pál (Zalalaháp) 15 K, Dr. Szende Istvánné, Kardos Ödönne, Steiner Miksáné, Lustig József és Fia cég, Berger Vilmosné, Hirsch Józsefné, Leszner Sándorné, Gróf Gyuláné, Dr. Takács Jenőné, Takács Jenőné, Schwarcz Jenőné, Dr. Ruff Jenőné, Berger Károlyné, Grünfeld Józsefné, Monda Alajosné, Puskás Apollonia, Sándorfi Annus, Faragó Leóné, Goldmann Sándorné, özv. Csöndes Józsefné, Berger Sándorné, özv. Grosz Márkusné, Schwarcz Emilné, Nagy Samuné, Mandl Sándor 3—3 K, Lessner Samuné, Marton Gyula, Dr. Deák Jenőné 2—2 K, Cseh Istvánné, Felkl Viktor 1—1 K, Hárominé 40 fillér.

Szentbékállaiak a katonáinkért. A hadbavonultak részére hősapkára térd és csuklóvédőre eszközölt gyűjtés eredménye Szentbékállán. Kéri Gyula 20 K, Wache Ernő 5 K, Ludvai Péter, Németh Kálmán 4—4 K, Hoffmann József, özv. Németh Károlyné, Szabó Károly, özv. Szöcs Jánosné 2—2 K, Molnár Józsefné 120 K, Borbély Kálmán, Fatér Béla, Huszár Gyula, Huszár László, Káli Béla, Kiszling Pál, Körmeny Alajos, Kroniker Anna, Lakosi Gyula, özv. Molnár Jánosné, Molnár József, id. Németh Ferencz, Németh Gyuláné, Németh Lajosné Nyitrai István, Oláh János, Oltárcezi József, Szanyi Istvánné, Tomor János, Vajai Gáborné 1—1 korona. Marton Dániel 80 fill. Berta János, Böcskei Józsefné, Ludvai Bálint, Papp Kálmán 60—60 fill. Csombó Lajos, Fatér Imre, Lakosi Jánosné, Molnár Károly 50—50 fill. Sándor

Mihály 46 fill. Borbély Gyula, Istváni Jánosné, Istváni Károly, Körmendy József, Lócze Gyula, Nagy Pál, Németh Beláné, Neuperger Ignáczné, öz. Perger Józsefné, Rácz Margit, öz. Szabó Jánosné, Szegetes István, Szeider Antal, Tölly Istvánné, Varga János, Weingartner András, 40—40 fill. Molnár Venczel, Vajai Gáborné 30—30 fill. Gyenis Kálmán, Horváth József, Istváni Gyulané, Kajdi József, Kálmár Rózsika, Kovács Antal, Körmendy Gábor, Lesz József, Pap Károly, Szegetes József, Vajai Lajos, Zárka Lajos 20—20 fill. Cseh József, Varga István 14—14 fill. Balikó Mihály, öz. Bécsi Mihályné, Kis Kálmán 10—10 fill. Összesen: 77 korona 84 fillér, azaz hetvenhét korona nyolcvannégy fillér. A beszerzett gyapotfonalból 16 hősapka, 10 pár térd- és 18 pár csuklóvédő készült. A kötést Borbély Mariska, Bióth Margit, Fatér Etelka, Fatér Mariska, Istváni Jánosné, Marton Kornélia, Marton Emília, Szanyi Gizella, Szanyi Istvánné, öz. Szócs Jánosné végezték. Ugy az adakozóknak, mint a kötést végzőknek hálás köszönetet fejezi ki, Kéri Gyula esperes-plepános. — Bárha a nemes példát minden község lakói követnek.

POROSZ-SZÉN

= = állandóan kapható = =
KESZLER JENŐ cégnél, Tapolczán.

Fertőző betegségek bejelentése. A belügyminiszter ezen körrendelettel az 1876: 14. t. c. alapján elrendelte, hogy a nem katonai vagyis az összes polgári gyógyintézetek és alkalmi kórházak vezetői, valamint mindazok, akik a harcterről sebesült vagy beteg katonákat ápolás, gyógyítás végett gyógyintézetbe, kórházba, illetőleg magukhoz vettek, ezt, vagyis a főlvetel tényét az illetékes főszolgabíróhoz (polgármesterhez), haladéktalanul bejelenteni tartoznak. A körrendelettel elrendeltetett az is, hogy az említett gyógyintézetek, kórházak vezetői, valamint azon magánosok is, akik az előző pontban említett katonákat magukhoz vették, a főszolgabíróhoz (polgármesterhez) rögtön jelenteni tartoznak, ha azon katonák közt, akiket gyógyintézetekbe fel-, illetőleg magukhoz fogadtak, fertőző betegség fordult elő. Ezek a rendelkezések nem szüntetik meg az 1876: 14. t. c. azon intézkedését, hogy a fertőző betegségeket mindenki, akinek azok tudomására jutnak, a községi előjárásnak bejelenteni köteles. A körrendelet szerint a hadszíntér szomszédságából jövő menekültek hasonló szempont alá esnek, mint a harcterről jött betegek és sebesültek, ennél fogva mindazok, akik menekülteket befogadnak, vagy ellátásban részesítenek, ezt, valamint a menekültek között fölmerült és bejelentésre kötelezett betegség esetét az elsőfoku egészségügyi hatóságnak szintén haladéktalanul tudomására hozni tartoznak. Ezen rendelkezéseket közzéteszem azzal a figyelemzetéssel, hogy aki azokat megszegi, vagyis a bejelentést elmulasztja, vagy elhanyagolja, a hivatkozott törvény szerint kihágást követ el és 600 koronáig, ennek behajthatatlansága esetén 30 napig terjedhető elzárással büntetetik. A községi előjárásokat és a r. t. városok polgármestereit odautasítom, hogy ezen rendelkezést a szokásos módon azonnal közhírré tegyék s ennek megtörténtét és napját a hirdetményen igazolják; a magánosokat pedig bejelentési kötelezettségükre külön is figyelmeztessék.

Altisztból — hadnagy. Nagy kitüntetésben részesült Beregi Albert Béla nyíregyházi kereskedő, aki a habortu kezdetén szakaszvezetői ranggal vonult be a hadsereghez. Beregi az északi harctéren harcolt, ahol Kulínovónál és Grodeknel hősiességevel kitüntette magát. A bátor szakaszvezető golyó és srappell-serűlest szenvedett, hazahozták a besztercebányi kórházba. Most azután a hadvezetőség az arany kardbojtra is méltónak találta Beregit, akit Ófelsége hadnaggyá nevezett ki.

Olcso lovak a mezei gazdáknak. A földmívelésügyi kormány rendelete alapján az alispán körrendeletet bocsátott ki az összes községi és körjegyzőkhöz, előjárásokhoz, hogy azonnal értesítsék a vármegye gazdaközönségét arról a nagy előnyről és kedvezményről, melyet a kormány a mezőgazdáknak nyújt. Az anyalovak és munkás loányag pótlása céljából az országos lókörházakból tenyésztésre alkalmas anyalovakat a szokásos 100 korona átalány és időközi takarmányozási és szállítási költségek fejében később megállapítandó 20—30 korona közötti kiadás megtérítése mellett s a használati lovakat pedig ezentul megállapítandó becsárban az erre jelentkező és megbízhatónak ismert gazdák, illetőleg tenyésztők részére a földmívelésügyi kormány átengedi. Továbbá a hadicélokra besorozott, de utóbb vemheseknek bizonyult anyalovak megbízható tenyésztők közt kiosztatnak és pedig azzal a föltétellel, hogy az illető, aki ilyen lovat átvesz, az ellés után hat hónap múlva tartozik az anyalovat visszaadni, a csikót azonban megtartja ingyen. A községi jegyzők az alispán körrendeletét kihirdetik a községben és a jelentkező gazdákat összeírják, hogy így tájékoztatni lehessen a földmívelésügyi hormányt azoknak a számáról, akik tenyésztésre 100 koronás lovakat, vagy pedig használati lovakat igényelnek. Ezzel a gazdák igen kedvező helyzetbe jutnak. A lovaikat a kincstár megvette 800—1000 koronáért páronként s most vissza adja 200 koronáért. Mindössze az a különbség, hogy ezek az olcso kincstári lecsigázott, fáradt, sovány lovak, de jó tartás mellett hamarosan összeszedhetik magukat s megint megérnek legalább 4—500 koronát.

Uj vezényszó. Az orosz hadak uzsoki betörésének visszaverésénél résztvevett egyik derék csendőrünk beszélte a következő erdekes esetet.

— Általánosan tudott tény már, hogy az oroszok mennyire félnék honvédeinktől, de most megismerkedtek egy még félelmetesebb ellenséggel: a magyar csendőrrel is. Legjobb bizonyítja ezt az, hogy amikor a muszkák — természetesen az előzetes és rájuk nézve szomorú tapasztalatok után — egy-egy kis csendőrkülönítményt láttak, lövés nélkül megadták magukat és így történt, hogy az orosz foglyok nagyrészet kitűnő csendőreink ejtettek.

Egy ilyen fogolyszállítmányban történetesen egy magasabb rangú tiszt is benn volt, aki a kísérő csendőrmestertől német nyelven azt kérdezte, mit jelent az a kemény vezényszó:

— Üsd, az anyja i t.

A jámbor muszka tudniillik ezt a nem épen szalonképes csatakiáltást jegyezte meg magának mint olyant, amelynek elhangzása után a derék ka'astollasok mint oroszánok vetették magukat az oroszokra, óriási pusztítást rendezve soraikban.

Szerkesztői üzenetek.

K. Gy. Szentbékállia. Készségesen tesszünk eleget nagybecsű ohajának, bárha minél több követőre találma a hazafias és felebarátú mozgalom. Szívesen üdvözlet.

H. K. Bármit küldjenek, hálás köszönettel veszi a Vörös kereszt egyesület.

V. J. Most nem időszerű a kritika, hagyjuk jobb időkre!

==== Keresek ====
egy szőlőelők munkás vincellért,

aki a Szentgyörgy-hegy keleti részén fekvő 2483 □-öl területű fiatal oltvány-szőlőm összes munkáját évi készpénzfizetésért elvégezné, ebbeli ajánlatok szóval vagy írásban a tulajdonosnál, **Keszthely, Rákóczi-ut 74. sz.** intézendők.
THURY LÁSZLÓ, ny. m. kir. adótárnok.

Tapolcza nagyközség előjáróságától.

29997.—1914.

Hirdetmények.

Közhírré teszi a község előjárósága, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur 1912. évi LXIX. t. c. 12. §-a alapján a nyilvántartási lappal ellátott lovaknak állítási járásaikból való eltávolítását betiltotta.

Azon lovak tehát a melyek a f. év folyamán Tapolczán alkalmasoknak osztályoztattak és nyilvántartási lappal elláttattak, a tapolczai járás területéről el nem szállíthatók.

A vármegyei legtöbb adót fizetők névjegyzéke a vármegye székházánál f. hó 12-ikétől kezdve 15 nap alatt kifüggesztve van, mely idő alatt az esetleges felebbevezések az állandó bíráló választmányhoz beadhatók.

A népfelkelési bemutató szemle december 10-én reggel 8 órakor lesz; — kötelesek a népfelkelők tisztán mosakodva és fürödve, józanul, tiszta alsó ruhában megjelenni; mert különben érzékeny büntetés éri őket és utószemlére kell menni.

Tapolcza, 1914. november hó 16-án

Az előjáróság.

A Fő-utcán csinosan butorozott, villanyvilágítással berendezett, külön bejáratu, 2 ablakos, utcai szoba kiadó.

Cim a kiadóhivatalban.

ELADÓ

Tapolcza község mellett, Szentgyörgy-hegy keleti részén fekvő 2483 □-öl területű gondozott és jól termő fiatal

oltvány-szőlő

az összes pince és présházbeli tárgyakkal együtt. Bővebbet a tulajdonosnál — levélileg is — **KESZTHELY, Rákóczi-ut 74. sz.** tudhatni meg.

THURY LÁSZLÓ
ny. m. kir. adótárnok.

BUTOROZOTT SZOBA

külön bejárattal azonnal

kiadó

Ugyanott egy zongora

jutányos árban eladó.

Viola-u. 3. A polg. fiúiskolával szemben,
Domaniczky Sándor fényképésznél